

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindellicorum, 1730

Decisionis LII. Ad Mensis Novembris Quæsitum secundum. Argumentum. Statuuntur dispositiones ex parte Corporis necessariæ ad licitè sumendum Sacram Eucharistiam. Quatuor eas esse demonstratur: ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

ad Eucharisticam Mensam, ut sciant, & credant, in ipsa non sumi panem materiale, sed Corpus Christi sub speciebus panis.

Tertiò requiritur ad licitè suscipiendam Eucharistiam status gratiæ, idest, ut anima suscipientis sit immunis, & libera à peccato mortali, quod probatur ex Apostolo 1. Cor. 11. ibi: Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de Calice bibat; qui enim manducat, & bibit indigne, judicium sibi manducat, & bibit &c. Et ex Constitutionib. Apostol. lib. 7. cap. 72. ubi de Eucharistia dicitur: Qui Sanctus est, accedat: si quis non est, curet, ut fiat per Pœnitentiam, adeò ut, qui peccati mortalis conscientiam habent, debent ante Communionem illam expiare cum Sacramento Pœnitentiæ, etiamsi sibi viderentur esse contriti, ut expressè præcipit Sacrum Concilium Tridentin. sess. 13. de Sacro-sancto Euchar. Sacram. cap. 6. relatis enim supradictis verbis Apostoli de necessaria probatione ante Communionem subdit: Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione ad Sacram Eucharistiam accedere debeat; quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incumbit celebrare, hæc Sancta Synodus perpetuò servandum esse decrevit; modò non desit illis copia confessoris; quod si necessitate urgente Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur. Et idem repetit, & decernit d. sess. 13. can. 11. ibi: Statuit, atque declarat ipsa Sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem Sacramentalem. Qui autem contrarium docere ausus fuerit &c. eo ipso excommunicatus existat. Quod quidem præceptum Confessionis faciendæ ab habente peccata mortalia, antequàm accedat ad Eucharistiam, esse præceptum Divinum, probat contra Medinam, & Navarrum Eminenti. Card. de Lugo de Euchar. disp. 14. n. 69. & Eminentiis. Card. de Lauræa d. disp. 25. num. 126. Tamburin. de Commun. cap. 1. num. 15. Et ideo non sufficit contritio, nisi in tribus casibus. Primus est in casu mortis, si Sacerdos haberi non possit, 7 cui moribundus confiteatur. Secundus est, si Sacerdos teneatur celebrare, & non possit abstinere absque scandalo. Tertius est, si quis non communicando incurreret infamiam, gravevè detrimentum; & non haberet copiam Confessarii, à quo posset absolvi; vel quia Confessarius nullus reperitur; vel si adest, non habet facultatem absolvendi à reservatis, à quibus forsan detinetur ille, qui communicare debet; vel ex justo motivo non potest illi Confessario manifestare omnia peccata sua absque infamia, vel absque gravi detrimento; in his enim casibus, elicto actu contritionis, potest sumi Sacra Eucharistia, cum obligatione tamen quamprimum confitendi, ut fuse probat Tamburin. d. lib. de Exped. Commun. cap. 1. §. 6. & §. 10. ubi DD. cumulat. Et Eminentiis. Card. de Lauræa d. disp. 25. à num. 158. & seqq. ubi num. 159. advertit, sumere Eucharistiam in peccato mortali esse sacrilegium contra virtutem Religionis, & injuriam sanctorum Sanctissimo; & casus tremendos ultionis Divinæ in eos, qui præsumpserunt ad sacrum Convivium accedere cum peccato mortali. Deâ. Clericis Tom. 1. Lib. 11.

li, referunt Bagatta in Admirandis Orbis Christi. tom. 2. lib. 3. cap. 3. §. 7. Matthæolus in Sylva Hystor. part. 2. lib. 8. cap. 2. tit. 13. & Nicolaus Laghius tract. 4. dist. 2. Caterum sumens Communionem Eucharisticam cum peccatis venialibus, sumit non illicitè, neque venialiter peccat, ex communi Doctorum placito; neque 9 privatur effectu Communionis; ea ratione, quia venialia non pugnant cum gratia; neque impediunt nutritionem vitæ spiritualis. Jo: Saneius in Selectis disp. 22. num. 9. Tamburin. de Commun. cap. 1. §. 4. Emin. Card. de Lauræa d. disp. 25. num. 128. & Mastrius in 4. Sent. disp. 3. de Euchar. num. 404. Quamvis Suarez de Euchar. num. disp. 66. sect. 4. §. Dicendum in primis. Et Emin. Card. de Lugo eod. tract. disp. 14. num. 31. teneant, esse peccatum veniale communicare cum multis venialibus, vel ob inanem gloriam, quæ est nova culpa venialis, quia irreverentiam committit, qui ad tantum Convivium accedit cum ejusmodi maculis, etsi levibus, quasi cum veste nuptiali aliquantulum sordida; & ideo vel cum Confessione præcedenti, vel cum eorum displicentia, & proposito emendandi utile est, se purificare etiam à venialibus, quantum humana fragilitas potest, ante Communionem.

Quartò tandem ad licitè sumendam Eucharistiam, requiritur in sumente devotio actualis, vel saltem virtualis; quæ consistit in actu reflectivo ad excellentiam, & sanctitatem tanti Sacramenti, & ad cognitionem propriæ humilitatis, & indignitatis; ejus respectu Ecclesia præmittit in administratione illa verba, Domine non sum dignus, ter illa reiterando, ut excitetur devotio, & reverentia in sumente, quæ quidem reverentia præcipitur in cap. Omnis utriusque sexus, De Pœnit. & Remiss. & cum non debeat intelligi de actuali absoluta, interpretari debet saltem de virtuali; adinstar intentionis in consecrante, ut notat idem Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 25. num. 129. & sic concordantur Theologi dicentes, non esse necessariam devotionem in Communionem, idest actualem, cum aliis Doctoribus & SS. Patribus requirentibus devotionem, scilicet saltem virtualem ad consequendos effectus hujus Venerabilis Sacramenti.

DECISIONIS LII.

Ad Mensis Novembris Quæstum secundum
ARGUMENTUM.

Statuuntur dispositiones ex parte Corporis necessariae ad licitè sumendum EUCHARISTIAM. Quatuor eas esse demonstratur. Naturale jejuniū. Modestiam vestimentorum. Facultatem deglutendi, retinendique Sacramentum in stomacho. Et abstinentiam à copula conjugali. Tres primæ Doctorum auctoritates & Exemplis firmanur. Remissa quarta dispositione ad Decisionem sequentem.

SUMMARIUM.

1. Jejunium necessarium in Communicantes; exceptis novem casibus.
2. Vestimentorum modestia necessaria in accedente ad Eucharistiam.
3. Theodoretici mater reprehensa ob vanitatem vestium.

8

4. B. C.

4. B. Catharina, filia S. Birgittæ, cognatam increpat
Deipara ob vestes vanas.

5. Deglutire qui non potest Hostiam, non est commu-
nicandus.

6. Vomitus si eveniat post Communionem quid agen-
dum?

7. Infirmitas ulla corporalis impedit Communionem.

8. Antonius Maria Cortius de Sanctis Nobilis
Paravinus, fundator Congregationis Oratorii
Padue, repellebat à Communione accedentes
cum nimia immunditia in vestibus; vel sine li-
neo collare.

QUÆSITVM SECUNDVM.

Quæ dispositiones ex parte corporis requirantur
ad licite sumendam Sacram Eucharistiam.

Quatuor fuerunt notatæ dispositiones corpo-
rales in responsis. Naturale jejuniū. Mo-
destia vestimentorum. Facultas deglutendi, &
retinendi Sacramentum in stomacho. Et absti-
nencia à copula carnali.

De prima, id est, de naturali jejuniū, necessario ad
licite communicandum, fule actum est supra in
mense Januario hujus anni Decis. III, ubi præcep-
tum de jejuniū in Communicante ab Apostolis ha-
buisse originem probavi, & novem casus explicui,
in quibus tantummodo licitum est communicare
abique jejuniū, quos lector videat, & reminiscatur.

De Secunda, id est de modestia Vestimentorum,
præcipue in mulieribus accedentibus ad Sacram
Convivium, scripsi ad Casum Prudentialem De-
cembris anni 1683. in quo ex argumentis Theolo-
gicis, Juridicis, Scripturalibus, & Historicis de-
monstravi, quomodo, quando, & quantum pec-
cent fœminæ vanas vestes cum offensione mode-
stie inquientes. De his agit Tamburin. in d. lib. de
Expedis. Commun. cap. 2. §. 3. ubi hæc verba: Fateor,
regulariter vix à veniali excusari eas, quæ tam anxie sa-
ciem dealbant (utinam eodem modo conscientiam) si non ex
alio capite, certe ex eo, quod illud tempus, quod expende-
runt ad se comendas (de quo scit Poeta, dum comuni-
tur, dum peccantur, annus est) ad animam piis vir-
tutum actibus exornandam, vel certe ad utiliora negotia
expedienda, consumere debuissent. Igitur ut plurimum
mulieres ubi vana ornamenta accedunt ad Commu-
nionem cum peccato veniali.

Si Parochos delectat, legant, & prædicent se-
quens exemplum, modestiam vestium muliebrium
concernens, quod refert Hieronym. à Basilica Petri
in suis Ephemer. Sacris. Kal. Februarii in vita S. Petri
Galatæ eremite, ad quem gratia miraculorum il-
lustrem accessit mater Theodoret in insignis Ecclesiæ
doctoris, de quo Emin. Card. Bellarminus in libro
de Scriptoribus Ecclesiæ. Anno 430. Itaque duas gra-
tias flagitavit ejus mater à S. Petro Galata, ut & ab
oculorum lippitudine, quam patiebatur, esset libe-
ra; ac etiam à sterilitate, filiumque sibi impetra-
ret. Verum quia juvenis ipsa erat, & vanis vesti-
bus ornata, S. Eremita eam interpellavit, quid
agendum cum quodam, à quo pulcherrima pictura
fuerat deturpata? Respondit ipsa, castigandum fo-
re. Tunc subdidit S. Petrus, tu illa es castigazione
digna, quæ imaginem Dei deturpas fucis, pigmen-
tis, & vestitu prophano. Pœnituit illam, & promi-
sit emendationem; obtinuitque utramque gratiam;
nam, oculorum sanitatem assecuta, peperit deinde
prædictum Theodoretum.

Proficeret etiam narratio sequens desumpta ex
Vita B. Catharinæ Virginis, filia S. Birgittæ, quæ

reperitur post hujus Sanctæ revelationes, ac mira-
cula pag. mibi 843. cap. 3. & refertur etiam vulga-
ri idiomate à P. Carolo Gregorio Rosignolo Soc.
Iesu in Mirabilib. Dei circa Sanctos suos p. 2. Mirab.
22. Narratio ita se habet: S. Catharina Sveciæ
Principissa, etsi juncta matrimonio Principi Egar-
do, virginitatem de ejus assensu servabat: & ve-
stes humiles induebat; ejus exemplo multæ no-
biles consodales ejus, & cognatæ, vestes pompo-
sas, & ornamentum superfluum patriæ relique-
runt. Inter quas nobilis domina uxor fratris S.
Catharinæ domini Caroli, quamvis consiliis, &
exemplis ejus in principio pertinaciter resisteret,
speciali tamen divinæ visitationis otaculo ad me-
lioris vitæ ordinem conversa est. Nam contigit in
civitate Calmarnensi, in Capella B. Virginis, dum
simul starent in oratione ante imaginem ipsius B.
Virginis venerabilis domina Catharina cum uxore
fratris, quod domina illa, uxor videlicet memo-
rati domini Caroli paululum obdormiret, videba-
turque sibi, quod Beata Virgo hilari vultu respice-
ret dominam Catharinam sororem mariti sui; se
verò torvis oculis, & irato vultu inspicere. Hæc
visione mulum turbata, cepit cum lacrymis Beati-
tam Virginem orare dicens: Quare Domina mea me
ita terribiliter respicis? Cui Virgo: Quare non
obedis consiliis dilectæ mæ Catharinæ? Si ejus
consiliis, & exemplo habitum tuum, & mœurs cor-
rexeris, ego te per gratiam meam hilariter respiciam.
Quæ expergefata, admonitionis hujusmodi haud
ignara, continuo depositis superbiæ ornamentis,
humilitati, & domine Catharinæ moribus se stu-
duit conformare. Hucusque narratio ejusdem Vi-
tæ. Oh quantæ mulieres nimium comptæ, dum ac-
cedunt ad Sacram Eucharistiam sumendam torvis
oculis inspicantur à Redemptore propter earum
vanitates? Parochi eas arguant, obsecrent, incre-
pent.

Quo ad Tertiam dispositionem corporis pro licita
communionem, requiritur facultas deglutendi & reti-
nendi Sacramentum in stomacho; quia cum hoc divi-
num Sacramentum maxima devotione, ac reverentia
sit tractandum, & non exponendum vilipendio, &
conculcationi; si recipiens Eucharistiam non possit
eam trajicere, vel jam tractam non possit retinere
in stomacho, vel ob tussim, vel ob vomitum, non
est communicandus, ne exponantur species Sacra-
mentales periculo irreverentie. Eminens. Card. de
Lauræ ad. disp. 25. n. 94. & nos declarabimus infra
Decis. LV. Tamburin. de commun. cap. 2. §. 5. n. 13.
& 14. ubi advertit, quando est dubium, an infirmus
possit deglutire Sacramentum, vel illud retinere in
stomacho, faciendam esse experientiam cum parti-
cula non consecrata; quam si deglutendi facul-
tatem non haberet, vel deglutitam non retineret
saltem per horam, non erit communicandus; sic
enim convenit reverentiæ hujus Sacramenti; quod
sinopinato vomitus veniat, & sacra Hostia expel-
latur, reponatur in aliquo loco sacro, donec spe-
cies corrumpantur, & tunc in Sacramentum mitten-
tur. Quod si vomitus post duas, vel tres horas se-
quatur, & species non appareant, erit vomitus
comburendus, & cineres in Sacramentum projicienda,
juxta Rubric. Missal. de defecib. occuren. tit. 10. n.
14. & ibi Quartus, S. Thomas 3. p. quæst. 83. art. 6.
ad 7. Billus in Hierurgia Sacra: Verb. Eucharistia n.
177. Et Diana Coordinatus tom. 2. tract. 2. resol.
97. sumpta ex part. 5. tract. 3. resol. 55. Quo ad
alias

alias infirmitates nullus morbus reddit infirmum
7 indignum divino Epulo, quamvis esset illovis, lepra fluxus menstruus. Gobat in *Experim. Theolog.* 17. 4. n. 360. neque neglectus corporis in male vestitus, & immunditiam ex negligentia præferentibus. Suarez de *Eucharist. disp.* 68. sect. 1. quamvis hos graviter reprehendendos, & aliquando à Sacra Mensa repellendos velit Pax Jordan. tom. 1. lib. 3. tit. 3. n. 77. quod non semel fecisse Ven. Antonium Mariam de Sanctis, Fundatorem Congregationis Oratorii in hac Urbe Antenorea, cum Confratribus Oratorii, qui festivis diebus in illo accedebant ad Communionem absque lineo collare albo, seniores ejusdem Oratorii mihi retulerunt, & in præsentem diem servatur, nisi magna paupertas illos excuset; nam in vestibus sordes etiam Sanctus Philippus Neri damnavat; sæpe usurpans adagium Divi Bernardi: *Paupertas mihi semper placuit; sordes vero nunquam.* Ita in ejus Vita Petr. Jacob. Badius lib. 2. cap. 14. n. 8.

Quo ad quartam corporis dispositionem, videlicet abstinentiam à copula carnali pro licito accessu ad Sacram Synaxim; quid de ea scribant Doctores, demonstrat sequens,

DECISIONIS LIII.

Ad Novembris primum Casum,
ARGUMENTUM.

Elucidatur, quantam abstinentiam habere debeant à conjugali copula uxori, recepturi Sacram EUCCHARISTIAM. Sacri Canones de hac re allegantur, ac plures rationes; & quatuor conclusionibus Casus resolvitur. Subindè duo collatoria ponuntur: Unum de castitate conjugali primitivorum Christianorum. Alterum de pernicie immoderate Veneris in conjugatis juxta Medicorum observationes.

SUMMARIUM.

- 1 Copula carnali conjuges si vacaverint, sequenti die non sunt communicandi secundum antiquos Canones.
- 2 Maritus debet abstinere ab uxore tribus, aut quatuor diebus ante sacram Communionem.
- 3 Verbum Debet importat necessitatem.
- 4 Oza, quare percussus à Domino?
- 5 Gentiles facturi sacra abstinere ab uxoribus.
- 6 Irreverentia irrogatur Eucharistia, si tangatur manibus immundis.
- 7 Maritati, si statim post copulam sumant Eucharistiam, peccant venialiter.
- 8 Copula inter conjuges non impedit Communionem secundum aliquos; ob plures rationes.
- 9 Opinio illa amplectenda, ex qua majora bona percipiuntur.
- 10 Monendi sunt conjuges communicaturi, ut abstineant à copula carnali.
- 11 Conjux, qui non petit, sed reddidit debitum, non est repellendus à Communionem.
- 12 Conjux, qui petit debitum recto fine, est admitrendus ad Eucharistiam.
- 13 Copula inter conjuges voluptatis causa est culpa venialis.
- 14 Conjux, qui ex sola voluptate copulam habuit, non debet die sequenti communicare; nisi ei aliqua justa causa suffragetur.

Dei. Clericali Tom. 1. Lib. 11.

15 Causa communicandi Conjuges, etsi non abstineant à copula.

16 Canones de abstinendo à copula ante Communionem sunt de Consilio.

17 Copula non exercebatur à fidelibus in primitiva Ecclesia in quatuor casibus, seu temporibus.

18 Lasciare proprios filios est præceptum naturale in Matribus.

19 Veneris usus immoderatus est perniciosissimus.

20 Epilepticus morbus venit ex immoderato coitu.

21 Mala ex nimia Venere.

CASUS PRIMUS.

Mulier uxorata in Sacramentali foro, facta suarum reconciliatione culpæ, Parocho Confessario innuit; conjugii suo nocte præcedenti debitum solvisse petenti. Queritur, an eidem sit Sacra Communionem concedenda?

Plures plura scripsere. Alii negant, Alii affirmant. Alii diversos casus distinxerunt. Omnia, qua majori brevitate potero, argumenta, & rationes referam.

Qui negant concessionem Eucharistia supra dictæ uxorate, ob exercitum præterita nocte conjugium, ducti fuerunt.

Primò ex cap. Sciatis 33. q. 4. ubi Sanctus Hieronymus, sic scribit. Sciatis fratres charissimi, quoniam quicumque uxori debitum reddit, vacare non potest orationi; nec de carnibus Agni comedere debet. Ergo

Secundo ex cap. Quotiescunque, ead. causa 33. q. 4. ubi sic ait S. Augustinus. Quotiescunque aut dies Natalis Domini, aut reliqua festivitates adveniunt, sicut frequenter admonui, ante plures dies, non solum ab infidelium concubinarum consortio; sed etiam à propriis uxoribus abstinere. Cur ita? uniusque quia in dictis festivitibus omnes fideles oportebat accedere ad Eucharisticam Communionem, cap. Etsi non frequentius; & cap. Saculares de Consecr. dist. 2. Ergo

Tertiò ex cap. Fratres 33. pariter q. 4. ubi S. Ambrosius inculcat dicens: Fratres non solum debetis ab omni immunditia abstinere, sed etiam ab uxoribus propriis studiosissime continere. Nullus omnino uxori suæ juniorum diebus conjugatur. Non alia certe ratione, quam ob reverentiam futuræ Communionis Paschalis; unde annotatio ad dictum caput ait, quod in alio manuscripto Sancti Ambrosii legitur: Nullus omnino uxori suæ jungatur ante Octavam Pasche. Ergo

Quartò, sed aliis pluribus relictis canonibus, illud est irrefragabile Concilii Eliberitani, celebrati anno 305. Illic in Hispania, relatum in cap. Omnis homo. De Consecr. dist. 2. his verbis: Omnis homo ante Sacram Communionem à propria uxore abstinere debet tribus, aut quatuor, aut octo diebus: nec inter Catholicos communerabitur, qui in istis videlicet temporibus, Pascha, Pentecoste, & Natali Domini non communicaverit. Nec est audienda Glossa ad hoc caput asserens, esse intelligendum de consilio, non autem de præcepto; quia totum contrarium videtur verius; loquitur enim Concilium per verbum Debet, quod importat necessitatem, & inducit præceptum l. Sape ff. de Offic. Præsidis. Fagn. in cap. Qualiter. num. 57. De Cleric. non residens.

Quintò: Quia etiam Moyses præcepit populo appropinquanti monti Synai, ut per triduum abstinerent à uxoribus, Exod. 19. 15. Abimelech Sacerdos Davidem, petentem panes propositionis ad manducandum, interrogavit, uum ipse, & qui secum erant, abstinuissent à mulieribus? 1.

S 3

Reg.